

Küçüklerin Korunması Konusunda Makamların Yetkisine ve Uygulanacak Kanuna Dair Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulduğuna İlişkin Kanun Tasarısının Millet Meclisince Kabul Oluşan Metni ve Cumhuriyet Senatosu, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonu Raporu İle Hükümet Gerekçesi ve Tasarısı (M. Meclisi : 1/449; C. Senatosu : 1/488)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 371)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi Başkanlığı

Sayı : 101 - 85/07706

21.5.1976

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 5. 5. 1976 tarihinde kararlaştırılan «Küçüklerin korunması konusunda makamların yetkisine ve uygulanacak kanuna dair sözleşmeye katılmamızın uygun bulunduğuna ilişkin kanun tasarısı» ve gerekçesi ile eki sözleşme ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Süleyman Demirel

Başbakan

GEREKÇE

1. — Anılan sözleşme, Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansının 9 ncu dönem toplantısında hazırlanmış ve toplantıya katılan ülkeler için 5 Ekim 1961 tarihinden itibaren imzaya açılmıştır. Bu toplantılara 18 Devlet temsilci gönderilmiştir : Federal Almanya, Avusturya, Belçika, Danimarka, İspanya, Finlandiya, Fransa, Yunanistan, İtalya, Japonya, Lüksemburg, Norveç, Hollanda, Portekiz, İngiltere, İsveç, İsviçre ve Yugoslavya. Bugüne kadar sözleşmeyi, imza tarihi sırasıyla, şu 10 ülke imzalamıştır: Yugoslavya, Fransa, İtalya, İngiltere, Hollanda, Lüksemburg, İsviçre, Avusturya, Portekiz ve Federal Almanya. Beş ülke sözleşmeyi onaylamış bulunmaktadır: İsviçre, Lüksemburg, Portekiz, Fransa ve Avusturya.

Sözleşmenin 21 nci maddesi, Türkiye gibi anılan konferansın 9 ncu oturumda temsil edilmeyen Devletlere, sözleşme yürürlüğe girdikten sonra sözleşmeye katılma imkânını vermektedir. Sözleşme Lüksemburg ve İsviçre'den sonra Portekiz'in de sözleşmeyi onayladığını bildirmesi üzerine 20 nci madde hükümleri uyarınca, 4 Şubat 1969 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

2. — Anılan sözleşme, himayeye muhtaç küçüğe ikâmet ettiği ülkenin kanunlarının uygulanabilmesi, aynı şekilde bu ülkenin adli ve idarî makamlarının korumaya ait gerekli tedbirleri alabilmeleri esasını getirmektedir.

Konu himayeye muhtaç küçüklerle ilgili olduğu cihetle, bu esasın benimsenmesinde, gelişen şartlar bakımından büyük yarar vardır. Gerçekten sayıları yüzbinleri aşan vatandaşımızın çalışmak üzere gittiği dış ülkelerde, toplumumuzun en küçük nüvesini teşkil eden çocuklarımızın korunması ve hak ve menfaatlerinin güvenlik altında bulundurulması önemli bir sorun teşkil etmektedir. Bu soruna çözüm şekli getiren çok taraflı hukukî düzenlemelere ülkemizin de katılması isabetli olacaktır.

Esasında küçüklerin korunması yönünden, mevzuatımız da dahil olmak üzere, Avrupa mevzuatı arasında önemli farklar yoktur. Bu sebeple, mahallî makamların yabancı kanunu bularak onun hükümlerini uygulama mecburiyeti yerine, kendi mevzuatlarının himayeye ilgili hükümlerini tatbik edebilmeleri, gerekli tedbirlerin isabetle ve süratle ittihazına imkân verecektir. Bu çerçevede, özellikle yabancı ülkelerde bulunan küçük Türk çocukları bakımından, sözleşme hükümlerinin arz ettiği önem aşikârdır.

Öte yandan, sözleşme hükümlerinde koruma tedbirlerine ilişkin yetki, mutlak olarak, küçüğün ikâmet ettiği ülkeye de bırakılmamaktadır.

Gerçekten, mahallî makamlar tarafından alınacak koruyucu tedbirlerin, vakit geçirilmeksizin, küçüğün uyuğu bulunduğu Devletin ilgili makamlarına bildirilmesi; küçüğün uyuğu bulunduğu Devletin kendi kanunları uyarınca yine her türlü himaye tedbirini uygulayabilmesi, bu Devlet yönünden bir bakıma güvence teşkil etmektedir.

Sözleşmeye katılmamızın uygun bulunması halinde, sözleşmenin ülkemiz bakımından yürürlüğe girmesini teminen tanzim olunacak katılma belgesinin Hollanda Dışişleri Bakanlığına tevdiî sırasında, Adalet Bakanlığımızın mütalaası uyarınca, aşağıda belirtilen ihtirazî kayıt dermeyeran edilecektir :

«Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, evliliğin butlanına, boşanmağa veya ayrılığa karar vermeye yetkili olan hâkimin, bir küçüğün şahsının veya mallarının korunması için de tedbirler almaya yetkili olduğunu, sözleşmenin 15 nci maddesi uyarınca beyan eder.»

Yukarıda özet olarak belirtilen nedenlerle ve özellikle dış ülkelerde bulunan çocuklarımızın şahsını veya mallarını korumaya yönelik tedbirlerin alınmasını öngören bu sözleşmeye ülkemizin de katılmasında yarar olduğu düşünülmektedir.

HÜKÜMET TASARISI

Küçüklerin Korunması Konusunda Makamların Yetkisine ve Uygulanacak Kanuna Dair Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 5 . 10 . 1961 tarihinde Lahay'de imzaya açılan «Küçüklerin Korunması Konusunda Makamların Yetkisine ve Uygulanacak Kanuna Dair Sözleşme» ye katılmamız uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

